PASS ŻGHIR

Ta' Lawrence Quintano

Madwar mitt sena ilu, Jules Verne kiteb il-famuż rumanz tiegħu "Vjaġġ għall-Qamar." In-nies ta' madwaru għaddewh b'ta' miġnun u qatt ma basru li fosthom kellhom bniedem li mal-ġenju tal-kitba, kellu d-don tal-profezija.

Lil Verne ta' min isejjaħlu profeta. Huwa bassar invenzojnijiet bħall-ajruplan u s-sottomarin u fil-ktieb li semmejt huwa iddeskriva ġirja lejn il-qamar li falliet għal ftit. F'dawn l-aħħar għaxar snin, kliem Verne sar realta'. L-ewwel kienu r-Russi li għaġġbu lid-dinja meta tel-lgħu satellita ddur mad-dinja. Ftit xhur wara kulħadd beda jżomm in-nifs u jitħasseb fejn ser naslu meta smajna li kelb bl-isem ta' "Laika" daq il-ħajja ta' l-ispazju qabel il-bniedem.

F'temp ta' xejn sar progress kbir. Bdew telgħin satellita waħda wara l-oħra miż-żewġ naħat ta' l-Atlantiku sa ma fl-aħħar telgħu l-bnedmin. Il-21 ta' Lulju ta' din is-sena jibqa' mniżżel fl-istorja tal-bniedem — kien il-jum li fih l-Amerikani bagħtu bniedem fuq il-qamar. L-ewwel ma messet kienet is-sieq ix-xellugija ta' Armstrong, imbagħad niżel bniedem sħiħ. "Dan tiegħi huwa pass żgħir," qal Armstrong, "imma huwa pass kbir għall-umanità".

Nistgħu ngħidu li sar l-ewwel pass tal-bniedem fl-ispazju — qisu l-ewwel ġebla ta' bini kbir b'ħafna sulari u b'ħafna kmamar. Meta jkollna stampa ċara f'moħħna, jekk qatt jista' jkollna, ta' kemm hu kbir l-univers, malajr nintebħu kemm kien pass żgħir dak li għamlu Aldrin u Armstrong.

Diġà bdejna naħsbu li hu possibbli li mmorru fi pjaneti oħra, bħal per eżempju, Mars. Jinħtieġu flus, kuraġġ, u xjenza aktar profonda, u mhux kemm taqbad u tibgħat bniedem f'din jew dik il-pjaneta. It-tletin sena li jonqos għat-tmiem tas-seklu wisq probabbli jagħtuna idea ċara tal-futur tal-bniedem fl-ispazju. Ħafna jqanqlu l-problema li ġaladarba m'għandniex flus biżżejjed ħa nitimgħu 'l min hu bil-ġuħ, ikun aħjar jekk nieqfu minn dawn l-attentati. Arnold Toynbee, il-famuż storiku Amerikan, ikkummenta hekk wara l-vjaġġ ta' l-Apollo 11:

"Huwa skandlu li tibgħat bniedem għall-qamar meta hawn ħafna li m'għandhomx x'jieklu. Jekk għandna daqshekk għaqal biex nilħqu l-qamar, ma nidhrux boloh la m'aħniex kapaċi nsolvu l-problemi ta' din l-art?"

Imma, fil-fatt, huwa possibbli għall-bniedem li jieqaf mit-tiftix tiegħu u jħalli l-avventura spazjali? Jiena dan ma naħsibx li jista' jkun.

Bħalma qal Dr. Ponnamperuna, xjenzjat u filosofu, "Din hi l-essenza tal-ħajja tal-bniedem, li jibqa' jfittex, ifittex, ifittex." Il-Bniedem għandu bżonn xi ħaġa li tagħtih fiduċja fih innifsu u li turih kontra l-ħajja mkissra li jgħix — bla skop, bla tama, u bla sens — għandu jsib fiex jaħli l-enerġija tiegħu.

Fi żmien għaxar snin jew inqas, grupp żgħir ta' nies ikunu fi triqthom lejn Mars. Qabel konna naħsbu li din il-pjaneta għandha xi forma ta' xi ħajja u jista' jkun hemm xi ħaġa intelliġenti. L-aħħar ritratt dwar Mars urewna li konna mqarrqa u l-fantaxjenza li tant ħolqot stejjer dwar din il-pjaneta taret mar-riħ. Issa rridu nsibu dinjiet oħra li jtuna l-avventura li niltaqgħu ma' nies bħalna. Xi professuri diġà ippruvaw jitkixxfu dwar l-eżistenza ta' ċiviltajiet oħra. S'issa għadu ma sar l-ebda kuntatt. Għad irid igħaddi żmien sew qabel ma nibdew nirċievu messaġġi minn dinjiet oħra! Forsi dawn in-nies huma avanzati aktar minna f'dik li hi ċiviltà u lilna jistgħu juruna invenzjonijiet li aħna qatt ma ħlomna bihom. Għall-anqas hekk ipinġihom H.G. Wells fil-ktieb tiegħu "The War of the Worlds" fejn nies minn Mars jeqirdu Londra imma aħna nitilfu ċ-ċans li nitgħallmu minnhom.

L-ivvjaġġar fl-ispazju żgur li ser jikber sew. Uliedna jew ulied uliedna jkollhom il-mezzi kollha biex iżuru tnejn jew tliet pjaneti matul ħajjithom. Arahom telqin lejn xi "lift off" centre, ixejrulna malajr u f'kemm ili ngħidlek imorru jaraw film fuq waħda mis-swali tat-talkies ta' fuq il-qamar; minn hemm, b'veloċità inqas, għax il-gravità tal-qamar hija wieħed minn sitta dik tad-dinja, imorru jduru l-komunitajiet ta' xi pjaneta oħra. Trasport mid-dinja għad-diversi pajjiżi għandu jkun first b'ħafna kumpaniji pika waħda min joffri l-aħjar u l-aqwa servizz. Kultant nibdew naqraw dwar disgrazzji spazjali u l-gazzetti jibdew jimlew l-ewwel faċċati tagħhom b'rapporti kif saru bir-ritratti b'kollox.

Bil-ftit, il-ftit, ir-riżorsi tad-dinja ser jinħlew u jkollna nibdew inġibu materja prima mill-ispazju. Uffiċjali tad-dwana bil-fors iridu jaħdmu aktar minn qatt qabel minħabba l-kuntrabandu li ma tmurx l-ekonomija tad-dinja tmur lura flok 'il quddiem. Mur aqlagħna minn kriżi bħal dik!

Forsi jkun hawn avvenimenti sportivi bejn dinja u oħra. Ma nibqgħux nitkellmu dwar "World Cup" imma malajr insejħulha "Interplanetary Cup" jew "It-Tazza ta' l-Univers." Ikun hemm tlielaq bejn rocket u ieħor min jasal l-ewwel f'dinja oħra u min ser iżomm ir-record. Imbagħad hemm il-muntanji ta' Venus u Jupiter li jħajru 'l min iħobb jixxabbat jittanta jilħaq l-aktar quċċati għoljin. Fuq ir-radio

tkun tista' tisma' partita li qed tintlagħab f'Saturn, programm ta' diski minn Uranus, u l-aħbarijiet, min jaf b'liema lingwa, ta' Pluto. Ikun hemm servizz tal-posta, tat-telefon u tat-telegrafu biex inkunu nistgħu naqbdu ma' l-emigranti li jkunu jiġu minna mill-qrib. Ġurnalisti magħrufa jittajru 'l bogħod mid-dinja ħa jibdew joħorġu gazzetti għannies t'hemm fuq.

Ta' min jipprova jaħseb x'effetti ser ikun hemm fuq il-proża u l-poeżija, l-arti u l-filosofija. Diffiċli tgħid, għax xi problemi ser jinħolqu għadna ma nafux. L-anqas ma tista' tpinġi kwadru ta' kif ser tkun is-soċjetà ħlief li forsi tkun aktar miġnuna minn tal-lum.

Dak il-pass ta' Armstrong li mhux ħlief pass ta' tarbija għadha kif titlaq timxi għad irid isir akbar minn dak tal-ġgant Gulija. Tgħid ikun għall-aħjar tal-bniedem jew għall-agħar? Il-bniedem irid jibqa' jfittex, u donnu li ma' l-avventura spazjali qed jorbot il-possibiltà li jsolvi l-kriżi ta' identità li għaddej minnu. Tgħid ser ikun resaq xi ftit aktar lejn is-soluzzjoni wara li jagħmel passejn mdaqqsin sew?